

บทที่ 5

สรุป อภิปรายผลและข้อเสนอแนะ

การวิจัยเรื่องการพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมเพื่อเสริมสร้างคุณธรรมพื้นฐานของนักเรียนระดับประถมศึกษาในอำเภอบ้านนาเดิม จังหวัดสุราษฎร์ธานี ได้ดำเนินการในลักษณะการวิจัยปฏิบัติการมีวัตถุประสงค์ 3 ประการ คือ 1) เพื่อศึกษาระดับการปฏิบัติตามคุณธรรมพื้นฐานและความต้องการในการฝึกอบรมของนักเรียนระดับประถมศึกษาในอำเภอบ้านนาเดิม จังหวัดสุราษฎร์ธานี 2) เพื่อพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมเพื่อเสริมสร้างคุณธรรมพื้นฐานของนักเรียนระดับประถมศึกษาในอำเภอบ้านนาเดิม จังหวัดสุราษฎร์ธานี 3) เพื่อทดลองใช้และประเมินหลักสูตรฝึกอบรมเพื่อเสริมสร้างคุณธรรมพื้นฐานของนักเรียนระดับประถมศึกษาในอำเภอบ้านนาเดิม จังหวัดสุราษฎร์ธานี ผู้วิจัยได้กำหนดขั้นตอนและวิธีการวิจัยเป็น 3 ขั้นตอน สามารถสรุปผลได้ดังนี้

สรุปผล

ตอนที่ 1 ผลการศึกษาระดับคุณธรรมพื้นฐานและความต้องการในการฝึกอบรมของนักเรียนระดับประถมศึกษาในอำเภอบ้านนาเดิม จังหวัดสุราษฎร์ธานี

จากวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาระดับการปฏิบัติตามคุณธรรมพื้นฐานและความต้องการในการฝึกอบรมของนักเรียนระดับประถมศึกษาในอำเภอบ้านนาเดิม จังหวัดสุราษฎร์ธานี ดำเนินการศึกษาข้อมูล โดยทำการศึกษาค้นคว้าและรวบรวมข้อมูลจากหนังสือ เอกสารวิชาการ เอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้องและศึกษาจากการเก็บข้อมูลภาคสนาม

1. ผลจากการศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ผลจากการศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง สรุปได้ว่าคุณธรรมพื้นฐานประกอบด้วย ประเด็นสำคัญ 8 ประการ คือ ขยัน ประหยัด ซื่อสัตย์ มีวินัย สุภาพ สะอาด สามัคคี และมีน้ำใจ แนวคิดทฤษฎีที่ใช้ในการเสริมสร้างคุณธรรมพื้นฐานแก่นักเรียนมีดังต่อไปนี้ ทฤษฎีการเรียนรู้ทางปัญญาเชิงสังคม การเรียนรู้โดยการสังเกตหรือการเลียนแบบ ทฤษฎีการกระจำในค่านิยม ซึ่งเป็นทฤษฎีที่เน้นถึงความสำคัญของกระบวนการที่ทำให้เกิดความกระจำในค่านิยม และการใช้กระบวนการกลุ่มสัมพันธ์ในกระบวนการฝึกอบรมหลักสูตรฝึกอบรมเพื่อเสริมสร้างคุณธรรมพื้นฐานของนักเรียนระดับประถมศึกษาในอำเภอบ้านนาเดิม จังหวัดสุราษฎร์ธานี

2. ผลจากการศึกษาข้อมูลภาคสนาม

ผลจากการศึกษาระดับการปฏิบัติตามคุณธรรมพื้นฐานของนักเรียนระดับประถมศึกษาในอำเภอบ้านนาเดิม จังหวัดสุราษฎร์ธานี จากกลุ่มตัวอย่างจำนวน 138 คน สรุปผล ได้ดังนี้

2.1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม เป็นเพศชายมากกว่าเพศหญิง เพศชาย ร้อยละ 54.35 และเป็นเพศหญิงร้อยละ 45.65

2.2 การประเมินระดับการปฏิบัติตามคุณธรรมพื้นฐาน พบว่า ระดับการปฏิบัติตามคุณธรรมพื้นฐานของนักเรียนระดับประถมศึกษาในอำเภอบ้านนาเดิม จังหวัดสุราษฎร์ธานี เฉลี่ยทุกประเด็นอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาประเด็นย่อยพบว่า การปฏิบัติตามคุณธรรมพื้นฐานในเรื่อง สะอาด สามัคคี และมีน้ำใจเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก และการปฏิบัติตามคุณธรรมพื้นฐานในเรื่อง มีวินัย สุภาพ ซื่อสัตย์ ประหยัด ขยัน เฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลาง

2.3 ผลการศึกษาระดับความต้องการในการฝึกอบรมของนักเรียนระดับประถมศึกษาในอำเภอบ้านนาเดิม จังหวัดสุราษฎร์ธานี พบว่านักเรียนมีความต้องการการฝึกอบรมเฉลี่ยทุกประเด็นอยู่ในระดับมาก

ตอนที่ 2 ผลการพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมเพื่อเสริมสร้างคุณธรรมพื้นฐานของนักเรียนระดับประถมศึกษาในอำเภอบ้านนาเดิม จังหวัดสุราษฎร์ธานี

จากวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมเพื่อเสริมสร้างคุณธรรมพื้นฐานของนักเรียนระดับประถมศึกษาในอำเภอบ้านนาเดิม จังหวัดสุราษฎร์ธานี สามารถสรุปผลการวิจัยได้ดังนี้

1. ผลการสร้างโครงสร้างหลักสูตรฝึกอบรมเพื่อเสริมสร้างคุณธรรมพื้นฐานของนักเรียนระดับประถมศึกษาในอำเภอบ้านนาเดิม จังหวัดสุราษฎร์ธานี

ผลการสร้างโครงสร้างหลักสูตรฝึกอบรมได้นำข้อมูลที่ได้จากการศึกษาค้นคว้าเอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้องและผลจากการศึกษาข้อมูลภาคสนามนำมาใช้เป็นฐานข้อมูลในการกำหนดโครงสร้างและองค์ประกอบของโครงสร้างหลักสูตรฝึกอบรม ซึ่งหลักสูตรมุ่งเน้นให้ผู้เข้าอบรมเกิดความรู้ความเข้าใจ และมีเจตคติที่ดีในเรื่องคุณธรรมพื้นฐาน องค์ประกอบของโครงสร้างหลักสูตรฝึกอบรมมีรายละเอียดดังนี้ 1) หลักการและเหตุผล 2) จุดประสงค์ 3) เนื้อหาสาระซึ่งประกอบด้วย ความหมายของคุณธรรม และคุณธรรมพื้นฐาน ประโยชน์ของคุณธรรม คุณธรรมพื้นฐาน 8 ประการ คือ ขยัน ประหยัด ซื่อสัตย์ มีวินัย สุภาพ สะอาด สามัคคี มีน้ำใจ คุณลักษณะเชิงพฤติกรรมของคุณธรรมพื้นฐาน 4) ระยะเวลาการฝึกอบรม 5) กระบวนการและวิธีการฝึกอบรมประกอบด้วย 4 แผนกิจกรรมดังนี้ 1 ปฐมนิเทศ 2 คุณธรรมพื้นฐาน 3 คุณลักษณะเชิงพฤติกรรมของคุณธรรมพื้นฐาน และ 4 บูรณาการเรียนรู้ แต่ละแผนกิจกรรมประกอบด้วยประเด็นดังนี้ ชื่อแผนกิจกรรม จุดประสงค์ เนื้อหาสาระ วิธีการจัดกิจกรรม สื่อการเรียนการสอน การวัดและประเมินผล 6) วิธีการวัดและประเมินผล 7) เอกสารประกอบการฝึกอบรม

2. ผลการตรวจสอบโครงสร้างหลักสูตรฝึกอบรมเพื่อเสริมสร้างคุณธรรมพื้นฐานของนักเรียนระดับประถมศึกษาในอำเภอบ้านนาเดิม จังหวัดสุราษฎร์ธานี

ผลการตรวจสอบโครงสร้างหลักสูตรฝึกอบรมเพื่อเสริมสร้างคุณธรรมพื้นฐานของนักเรียนระดับประถมศึกษาในอำเภอบ้านนาเดิม จังหวัดสุราษฎร์ธานี ในครั้งนี้ผู้วิจัยได้ใช้เทคนิค SMS (Subject Matter Specialist) ให้ผู้รอบรู้เฉพาะทางตรวจสอบความสมบูรณ์ของโครงสร้างหลักสูตรฝึกอบรมก่อน

ที่จะนำไปใช้ โดยให้ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 คน ซึ่งมีประสบการณ์การทำงาน ด้านการส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรมและค่านิยมที่พึงประสงค์ 3 คน ด้านการวัดและประเมินผล 1 คน และด้านภาษาไทย 1 คน ตรวจสอบโครงสร้างหลักสูตรฝึกอบรม โดยการหาค่าความสอดคล้องแบบ IOC พบว่า หลักสูตรฝึกอบรม เพื่อเสริมสร้างคุณธรรมพื้นฐานของนักเรียนระดับประถมศึกษาในอำเภอบ้านนาเดิม จังหวัดสุราษฎร์ธานี มีความสอดคล้องเหมาะสม หลังจากนั้นนำข้อเสนอแนะบางประเด็นมาปรับปรุงแก้ไขเพื่อความครบถ้วน สมบูรณ์มากยิ่งขึ้น

ตอนที่ 3 ผลการทดลองใช้และประเมินหลักสูตรฝึกอบรมเพื่อเสริมสร้างคุณธรรมพื้นฐานของนักเรียนระดับประถมศึกษาในอำเภอบ้านนาเดิม จังหวัดสุราษฎร์ธานี

จากวัตถุประสงค์เพื่อทดลองใช้และประเมินหลักสูตรฝึกอบรมเพื่อเสริมสร้างคุณธรรมพื้นฐานของนักเรียนระดับประถมศึกษาในอำเภอบ้านนาเดิม จังหวัดสุราษฎร์ธานี ผู้วิจัยได้ดำเนินการทดลองใช้และประเมินหลักสูตรฝึกอบรมกับกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 40 คน โดยใช้การทดลองแบบกลุ่มเดียววัดผล 2 ครั้ง (One Group Pre-test Post-test) แล้วนำคะแนนเฉลี่ยที่ได้มาหาค่าทางสถิติ t-test เพื่อหาค่าความแตกต่างผลการวิจัยสรุป ได้ดังนี้

1. ผลการทดสอบความรู้เรื่องคุณธรรมพื้นฐาน

ผลการเปรียบเทียบความรู้เรื่องคุณธรรมพื้นฐาน พบว่าคะแนนเฉลี่ยความรู้ก่อนการฝึกอบรมมีค่าเฉลี่ย 17.83 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน 3.37 และหลังการฝึกอบรมคะแนนเฉลี่ย 21.43 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน 3.84 เมื่อทดสอบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยคะแนนก่อนและหลังการฝึกอบรม 4.08 ซึ่งมีความแตกต่างทางนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 แสดงให้เห็นว่าหลักสูตรฝึกอบรมเพื่อเสริมสร้างคุณธรรมพื้นฐานของนักเรียนระดับประถมศึกษาในอำเภอบ้านนาเดิม จังหวัดสุราษฎร์ธานี มีประสิทธิภาพทำให้ผู้เข้าอบรมมีความรู้เพิ่มขึ้น

2. ผลการทดสอบเจตคติต่อคุณธรรมพื้นฐาน

ผลการเปรียบเทียบเจตคติเรื่องคุณธรรมพื้นฐาน พบว่าคะแนนเฉลี่ยเจตคติก่อนการฝึกอบรมมีค่าเฉลี่ย 46.85 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน 3.16 และหลังการอบรมคะแนนเฉลี่ยเจตติก่อนการฝึกอบรมมีค่าเฉลี่ย 56.73 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน 4.37 เมื่อทดสอบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยคะแนนก่อนและหลังการฝึกอบรม 9.15 ซึ่งมีความแตกต่างทางนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 แสดงให้เห็นว่าหลักสูตรฝึกอบรมเพื่อเสริมสร้างคุณธรรมพื้นฐานของนักเรียนระดับประถมศึกษาในอำเภอบ้านนาเดิม จังหวัดสุราษฎร์ธานี มีประสิทธิภาพทำให้ผู้เข้าอบรมเปลี่ยนแปลงเจตคติในทางที่ดีขึ้น

3. ผลการประเมินความพึงพอใจในการฝึกอบรม

ผลการประเมินความพึงพอใจในการฝึกอบรมหลักสูตรฝึกอบรมเพื่อเสริมสร้างคุณธรรมพื้นฐานของนักเรียนระดับประถมศึกษาในอำเภอบ้านนาเดิม จังหวัดสุราษฎร์ธานี โดยใช้แบบประเมินความพึงพอใจที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น โดยผู้เข้ารับการฝึกอบรมมีความพึงพอใจเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก

อภิปรายผล

ผลการวิจัยครั้งนี้ได้หลักสูตรฝึกอบรมเพื่อเสริมสร้างคุณธรรมพื้นฐานของนักเรียนระดับประถมศึกษาในอำเภอบ้านนาเดิม จังหวัดสุราษฎร์ธานี ที่มีคุณภาพตามวัตถุประสงค์ ผู้วิจัยมีประเด็นเห็นควรที่จะนำมาอภิปรายผล ดังนี้

1. ผลการศึกษาระดับการปฏิบัติตามคุณธรรมพื้นฐานและความต้องการในการฝึกอบรมของนักเรียนระดับประถมศึกษาในอำเภอบ้านนาเดิม จังหวัดสุราษฎร์ธานี สามารถอภิปรายผลได้ดังนี้

ผลการศึกษาระดับการปฏิบัติตามคุณธรรมพื้นฐานของนักเรียนระดับประถมศึกษาในอำเภอบ้านนาเดิม จังหวัดสุราษฎร์ธานี พบว่าระดับการปฏิบัติตามคุณธรรมพื้นฐานของนักเรียนประถมศึกษาโดยภาพรวมเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลาง ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากในอำเภอบ้านนาเดียวยังไม่มีรูปแบบการเสริมสร้างและพัฒนาคุณธรรมพื้นฐานของนักเรียนอย่างเป็นระบบและเป็นรูปธรรม และการพัฒนาคุณธรรมพื้นฐานสอดคล้องกับสภาพปัญหาความต้องการที่แท้จริงของนักเรียน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ สุพจน์ ชินวงศ์ (2554 : บทคัดย่อ) วิจัยปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วมเพื่อพัฒนาคุณธรรมพื้นฐานของนักเรียนโรงเรียนบ้านแก้ง ๑ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามุกดาหาร พบว่า พฤติกรรมความมีคุณธรรมพื้นฐานของตนเองก่อนการพัฒนาอยู่ในระดับน้อย

ผลจากการศึกษาความต้องการในการฝึกอบรมโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้ อาจเนื่องมาจากนักเรียนยังมีความรู้ความเข้าใจเรื่องคุณธรรมพื้นฐานน้อย และมีความต้องการที่จะพัฒนาตนเอง จากข้อมูลดังกล่าวจึงจำเป็นต้องจัดให้มีการพัฒนาและเสริมสร้างความรู้ความเข้าใจ การฝึกอบรมเป็นกระบวนการหนึ่งที่จะช่วยเสริมสร้างความรู้ความเข้าใจ ทักษะ เจตคติ ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของสมชาติ กิจยรรยง และอรจรรย์ ณ ตะกั่วทุ่ง (2550 : 14) ที่กล่าวว่า การฝึกอบรมเป็นกระบวนการที่ทำให้ผู้เข้ารับการฝึกอบรมเกิดความรู้ ความเข้าใจ ความชำนาญ และทัศนคติที่ดีเกี่ยวกับเรื่องใดเรื่องหนึ่งจนกระทั่งผู้เข้ารับการฝึกอบรมเกิดการเรียนรู้หรือเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมไปตามวัตถุประสงค์ของการอบรมอย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล

2. ผลการพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมเพื่อเสริมสร้างคุณธรรมพื้นฐานของนักเรียนระดับประถมศึกษาในอำเภอบ้านนาเดิม จังหวัดสุราษฎร์ธานี สามารถอภิปรายผลการวิจัยได้ดังนี้

จากการศึกษาข้อมูลเอกสาร การศึกษาระดับการปฏิบัติตามคุณธรรมพื้นฐานและความต้องการในการฝึกอบรม จึงได้นำมาเป็นข้อมูลพื้นฐานในการกำหนดโครงสร้างหลักสูตรฝึกอบรม ทั้งนี้หลักสูตรฝึกอบรมจะต้องมีองค์ประกอบดังนี้วัตถุประสงค์การฝึกอบรม เนื้อหาสาระที่เป็นความรู้และประสบการณ์ วิธีการรูปแบบหรือกระบวนการฝึกอบรม และการประเมินผลการฝึกอบรมในครั้งนี้ ผู้วิจัยได้กำหนดโครงสร้างหลักสูตรฝึกอบรมซึ่งมีรายละเอียด คือ หลักการและเหตุผล จุดประสงค์ เนื้อหาสาระ ระยะเวลา กระบวนการและวิธีการฝึกอบรม วิธีการวัดและประเมินผล ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของสมคิด บางโม (2554 : 85 - 94) การสร้างหลักสูตรฝึกอบรมมีความจำเป็นในการฝึกอบรม

จะเป็นตัวบ่งชี้ให้ทราบว่าหลักสูตรฝึกอบรมจะมีจุดประสงค์อย่างไร ควรจะกำหนดรายวิชาหรือกิจกรรมอะไรลงไป หลักสูตรควรกำหนดระยะเวลาที่เหมาะสมโดยยึดหลักว่าถ้ามีจุดประสงค์ให้ความรู้ความเข้าใจ อาจใช้เวลาสั้น ๆ ได้หากมีจุดประสงค์ให้เกิดความชำนาญหรือทักษะต้องใช้เวลามากขึ้นการอบรมใช้บรรยายอย่างเดียวไม่ได้การอบรมที่ต้องการเปลี่ยนเจตคติหรือพฤติกรรมของผู้เข้ารับการอบรมหลักสูตรต้องกำหนดระยะเวลาให้นานพอที่จะสร้างเจตคติใหม่ได้

ผลการประเมินโครงร่างหลักสูตรฝึกอบรมเพื่อเสริมสร้างคุณธรรมพื้นฐานของนักเรียนระดับประถมศึกษาในอำเภอบ้านนาเดิม จังหวัดสุราษฎร์ธานี โดยผู้เชี่ยวชาญพบว่าหลักสูตรฝึกอบรมที่สร้างขึ้นมีความสอดคล้องเหมาะสม ทั้งนี้หลักสูตรฝึกอบรมประกอบด้วย หลักการและเหตุผล จุดประสงค์ เนื้อหาสาระ ระยะเวลา กระบวนการและวิธีการฝึกอบรม วิธีการวัดและประเมินผล ซึ่งมีรายละเอียดครบถ้วนสามารถนำไปเป็นรูปแบบในการเสริมสร้างคุณธรรมพื้นฐานของนักเรียนได้จริง ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ นิรันดร์ จุลทรัพย์ (2554 : 203) กล่าวว่าหลักสูตรฝึกอบรมต้องมีส่วนตอนในการตรวจสอบเนื้อหาสาระให้สอดคล้องกับผู้เข้ารับการฝึกอบรม จุดประสงค์การฝึกอบรม อภิปรายกับนักวิชาการและผู้เชี่ยวชาญเพื่อตรวจสอบความถูกต้องของเนื้อหาสาระ ลำดับขั้นตอนการเรียนรู้ และประสบการณ์ของผู้เข้ารับการฝึกอบรม

3. ผลการทดลองใช้และประเมินหลักสูตรฝึกอบรมเพื่อเสริมสร้างคุณธรรมพื้นฐานของนักเรียนระดับประถมศึกษาในอำเภอบ้านนาเดิม จังหวัดสุราษฎร์ธานี สามารถอภิปรายผลได้ดังนี้

ผลการประเมินความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับคุณธรรมพื้นฐานของผู้เข้าอบรม เมื่อวิเคราะห์ด้วยค่าสถิติ t-test ปรากฏว่าผู้เข้าอบรมมีคะแนนเฉลี่ยจากการวัดความรู้หลังการฝึกอบรมสูงกว่าก่อนการฝึกอบรมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 สอดคล้องกับงานวิจัยของ จันทรัมย์ เอี่ยมเล็ก (2554 : บทคัดย่อ) ที่ได้พัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมเพื่อปลูกฝังคุณธรรมพื้นฐาน 8 ประการ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 - 6 โรงเรียนราชประชานุเคราะห์ ๔๒ จังหวัดสตูล ผลการวิจัยสรุปว่าหลังจากนำหลักสูตรไปทดลองใช้เพื่อหาประสิทธิภาพและประสิทธิผลของหลักสูตรกับกลุ่มตัวอย่างพบว่า คะแนนเฉลี่ยที่ได้จากการประเมินคุณธรรมพื้นฐาน 8 ประการหลังการฝึกอบรมสูงกว่าก่อนการฝึกอบรมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05 ซึ่งสามารถสรุปได้ว่าหลักสูตรฝึกอบรมเพื่อเสริมสร้างคุณธรรมพื้นฐานของนักเรียนระดับประถมศึกษาในอำเภอบ้านนาเดิม จังหวัดสุราษฎร์ธานี ที่ผู้วิจัยพัฒนาขึ้นสามารถพัฒนาความรู้ความเข้าใจเรื่องคุณธรรมพื้นฐานและสามารถสนองความต้องการได้อย่างมีประสิทธิภาพ

ผลการประเมินเจตคติเกี่ยวกับคุณธรรมพื้นฐาน เมื่อวิเคราะห์ด้วยค่าสถิติ t-test ปรากฏว่าผู้เข้าฝึกอบรมมีคะแนนเฉลี่ยจากการวัดเจตคติหลังการฝึกอบรมสูงกว่าก่อนการฝึกอบรมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ สมคิด บางโม (2554 : 13) กล่าวว่า การฝึกอบรมเป็นกระบวนการเพิ่มประสิทธิภาพในการทำงานเฉพาะด้านของบุคคลโดยมุ่งเพิ่มพูนความรู้ ทักษะ และทัศนคติ แสดงว่าการฝึกอบรมโดยใช้หลักสูตรฝึกอบรมเพื่อเสริมสร้างคุณธรรม

พื้นฐานของนักเรียนระดับประถมศึกษาในอำเภอบ้านนาเดิม จังหวัดสุราษฎร์ธานี มีการเปลี่ยนแปลงทางความคิด ความเชื่อ ความรู้สึกและทัศนคติของผู้เข้ารับการอบรมแสดงให้เห็นว่าหลักสูตรฝึกอบรมที่ผู้วิจัยพัฒนาขึ้นมีประสิทธิภาพในการเปลี่ยนแปลงเจตคติให้กับนักเรียน

ผลการประเมินความพึงพอใจในหลักสูตรฝึกอบรมเพื่อเสริมสร้างคุณธรรมพื้นฐานของนักเรียนระดับประถมศึกษาในอำเภอบ้านนาเดิม จังหวัดสุราษฎร์ธานี โดยภาพรวมมีความพึงพอใจในการฝึกอบรมในระดับมาก ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยอุไรวรรณ หลินศรี (2556: บทคัดย่อ) ซึ่งได้วิจัยเรื่องการพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมการทำวิจัยในชั้นเรียน สำหรับครูศูนย์การศึกษาพิเศษประจำจังหวัดสกลนคร ผลการวิจัย พบว่าหลังการใช้หลักสูตรฝึกอบรมการทำวิจัยในชั้นเรียน ครูศูนย์การศึกษาพิเศษประจำจังหวัดสกลนคร มีความรู้ความเข้าใจมากขึ้นและมีความพึงพอใจอยู่ในระดับมากที่สุด

ข้อเสนอแนะ

ผลจากการวิจัย เรื่องการหลักสูตรฝึกอบรมเพื่อเสริมสร้างคุณธรรมพื้นฐานของนักเรียนระดับประถมศึกษาในอำเภอบ้านนาเดิม จังหวัดสุราษฎร์ธานี สามารถพัฒนาความรู้ความเข้าใจและเจตคติของนักเรียนได้อย่างมีประสิทธิภาพและจากการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะดังต่อไปนี้

ข้อเสนอแนะจากการดำเนินการวิจัย

1. ผลจากการศึกษาข้อมูลภาคสนาม ในการศึกษาระดับการปฏิบัติตามคุณธรรมพื้นฐานและระดับความต้องการในการฝึกอบรม เพื่อนำมากำหนดเป็นประเด็นการพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรม ทำให้หลักสูตรที่สร้างขึ้นมีความครอบคลุม สอดคล้องเหมาะสมตรงกับลักษณะของกลุ่มเป้าหมาย ดังนั้นในการสร้างและพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมในเรื่องอื่น ๆ ควรมีการศึกษาข้อมูลภาคสนามเพื่อทราบปัญหาและความต้องการที่แท้จริงเพื่อนำมาเป็นข้อมูลพื้นฐานในการพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรม

2. ผลการทดลองใช้หลักสูตรฝึกอบรมเพื่อเสริมสร้างคุณธรรมพื้นฐานของนักเรียนระดับประถมศึกษาในอำเภอบ้านนาเดิม จังหวัดสุราษฎร์ธานี พบว่า ผู้เข้ารับการฝึกอบรมมีคะแนนเฉลี่ยจากการวัดความรู้และเจตคติหลังการฝึกอบรมสูงกว่าคะแนนเฉลี่ยที่ได้จากการวัดความรู้และเจตติก่อนการฝึกอบรมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 แสดงว่าหลักสูตรฝึกอบรมและกระบวนการฝึกอบรมมีประสิทธิภาพ ดังนั้นผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมของเด็กและเยาวชนสามารถนำไปเป็นแนวทางในการเสริมสร้างคุณธรรมให้กับเด็กและเยาวชนได้

ข้อเสนอแนะในการนำไปใช้

จากผลการวิจัยครั้งนี้พบว่า นักเรียนที่ผ่านการฝึกอบรมโดยใช้หลักสูตรฝึกอบรมเพื่อคุณธรรมพื้นฐานของนักเรียนระดับประถมศึกษาในอำเภอบ้านนาเดิม จังหวัดสุราษฎร์ธานีที่พัฒนาขึ้นมีความรู้และเจตคติเพิ่มสูงขึ้น ผู้วิจัยจึงเห็นควรให้นำหลักสูตรฝึกอบรมไปใช้

1. ระดับเขตพื้นที่การศึกษา

1.1 ควรมีการกำหนดเป็นแนวนโยบายให้สถานศึกษาในสังกัดได้ดำเนินกิจกรรมเสริมสร้างคุณธรรมพื้นฐานของนักเรียนโดยมีรูปแบบที่เป็นรูปธรรม เพื่อให้การดำเนินงานในการเสริมสร้างคุณธรรมเป็นไปอย่างเป็นระบบ

1.2 ควรมีการนิเทศติดตามผลอย่างต่อเนื่องเพื่อให้การดำเนินงานมีประสิทธิภาพ ประสิทธิผลและมีความต่อเนื่องและยั่งยืน

2. ระดับสถานศึกษา

2.1 ควรศึกษาแนวทางการดำเนินกิจกรรม วิธีการและขั้นตอนการดำเนินกิจกรรม ก่อนจะดำเนินการฝึกอบรม เพื่อให้สอดคล้องกับบริบทของสถานศึกษา

2.2 ควรมีการประสานความร่วมมือกับหน่วยงานต่าง ๆ เพื่อขอรับการสนับสนุน ทรัพยากรและเพื่อการดำเนินงานที่มีประสิทธิภาพ

2.3 ควรมีการประสานงาน ประชุมชี้แจงรายละเอียดการดำเนินการฝึกอบรม เพื่อเตรียมความพร้อมในการฝึกอบรมทุกขั้นตอน และจัดเตรียมสื่อและอุปกรณ์ในการฝึกอบรมแต่ละแผนก กิจกรรมให้พร้อมที่จะใช้งาน เพื่อให้การดำเนินงานมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

1. ในการศึกษาครั้งนี้นักเรียนได้รับความรู้ความเข้าใจเรื่องคุณธรรมพื้นฐานและเปลี่ยนแปลงเจตคติ และมีความพึงพอใจในหลักสูตรฝึกอบรม เพื่อให้เกิดประสิทธิภาพยิ่งขึ้นจึงควรมีการติดตามผลจากนักเรียนว่าได้นำความรู้ที่ได้รับไปเป็นแนวทางในการประพฤติปฏิบัติมากน้อยเพียงใดเพื่อทำให้งานวิจัยมีความสมบูรณ์มากยิ่งขึ้นหรือดำเนินการวิจัยในลักษณะของการวิจัยเชิงคุณภาพ

2. ควรมีเสริมสร้างความรู้เรื่องคุณธรรมพื้นฐานโดยใช้เทคนิควิธีการที่มีความสอดคล้องเหมาะสมกับบริบทสังคม ความก้าวหน้าทางเทคโนโลยี และควรสนับสนุนให้หน่วยงานองค์กรชุมชน ภูมิปัญญาท้องถิ่นเข้ามาส่วนร่วม มีบทบาทในการเสริมสร้างคุณธรรมพื้นฐาน และควรนำหลักสูตรไปประยุกต์ใช้บุคคลในทุกช่วงวัย เนื่องจากการเสริมสร้างและพัฒนาคุณธรรมที่ดั่งกล่าวนั้น จำเป็นสำหรับทุกคน ทุกเพศ ทุกวัยและทุกระดับการศึกษา

3. ควรมีพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมเพื่อเสริมสร้างคุณธรรมพื้นฐานแยกเป็นประเด็น เช่น เรื่อง ความประหยัด ความมีวินัย เพื่อผู้เข้ารับความรู้ในแต่ละประเด็นอย่างละเอียด และพัฒนารูปแบบกิจกรรมในลักษณะอื่น ๆ เช่น การจัดการเรียนการสอนแบบศูนย์การเรียนรู้ การพัฒนาชุดฝึกอบรม รวมทั้งการผลิตสื่อในรูปแบบต่าง ๆ เช่น วีดิทัศน์ หนังสือนิทาน หนังสือเล่มเล็ก